

ob'ektiv y` sy`stem / E.G. Yakovenko, M.Y`. Bass, N.V. Maxrova. – M.: Nauka, 1991. – 192 s.

7. Kuchy`n B.L. Upravleny`e razvy`ty`em ekonomy`chesky`x sy`stem: texny`chesky`j progress, ustojchy`vost` / B.L. Kuchy`n, E.V. Yakusheva. – M.: Ekonomy`ka, 1990. – 157 s.

8. Yeremejchuk R.A. Sutnist` i zmist procesiv rozvy`tku pidpry`yemstva / R.A. Yeremejchuk // Upravlinnya rozvy`tkom. – #. 1. X.: XDEU, 2003. –S. 74 – 76.

9. Yevdoky`mova D.M. Derzhavne reguluvannya ekonomichnogo rozvy`tku: avtoref. dy`s... kand. ekon. nauk: 08.01.01 «Ekonomichna teoriya» / D.M. Yevdoky`mova. -K., 2002. - 20 s.

10. Kontrolyuvannya ta reguluvannya ekonomichnogo rozvy`tku pidpry`yemstva: problemy`, metodologichni ta pry`kladni aspekty`: monografiya/ O.Ye. Kuz`min, S.V. Knyaz`, N.O. Shpak, V.A. Novy`cz`ky`j. – L`viv: Vy`davny`cztvo Nacional`nogo universy`tetu«L`vivs`ka politexnika», 2006. – 148 s.

11. Akoff R. Planuvannya majbutn`ogo korporaciji /Per. Z angl.. pid red. V.Y`. Danilova -Danil`yana. - M.: Progres, 1985. - 328s.

12. Ekonomichny`j ency`klopedy`chny`j slovny`k: U 2 t. T. 2 / Za red. S.V. Mochernogo. — L`viv: Svit, 2006. — 568 s.

13. Vely`ky`j tlumachny`j slovny`k ukrayins`koyi movy`. — K.: Irpin`, VTF «Perun», 2001. — 1440 s.

***Рецензент:** Янковий О.Г. д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки підприємства ОНЕУ*

23.03.2015

УДК 330.3:663.2

Нестеренко Ольга

**ВИМІР ВПЛИВУ ІННОВАЦІЙНОЇ СКЛАДОВОЇ НА
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ВИНОРІБНИХ
ПІДПРИЄМСТВ, ЗА ДОПОМОГОЮ МЕТОД ГОЛОВНИХ
КОМПОНЕНТ**

У ринкових умовах висока конкурентоспроможність суб'єктів господарювання є запорукою отримання високого і стабільного доходу. Підтримка високої конкурентоспроможності означає, що всі

ресурси підприємства використовуються настільки продуктивно, що воно стає більш прибутковим, ніж його головні конкуренти. У своїй роботі автор розглядає ряд факторів, які впливають на конкурентоспроможність. Автор вперше застосував метод головних компонент у визначенні впливу інноваційної складової конкурентоспроможності виноробних підприємств Одеської області. Автор доходить висновку, що найбільший вплив на конкурентоспроможність підприємства надає інноваційна складова. Та за допомогою кореляційної матриці доводить взаємозв'язок інновацій та конкурентоспроможності. У даній статті автором було розглянуто існуючі методи оцінки конкурентоспроможності підприємств, а також була запропонована методика визначення впливу інновацій на конкурентоспроможність виноробних підприємств. Даний аналіз був проведений за допомогою методу головних компонент

Ключові слова: конкурентоспроможність, підприємство, економіка, продуктивність капіталу, інвестиції, вартість, продуктивність.

Нестеренко Ольга

ИЗМЕРЕНИЕ ВЛИЯНИЯ ИННОВАЦИОННОЙ СОСТАВЛЯЮЩЕЙ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТЬ ВИНОДЕЛЬЧЕСКИХ ПРЕДПРИЯТИЙ С ПОМОЩЬЮ МЕТОДА ГЛАВНЫХ КОМПОНЕНТ

В рыночных условиях высокая конкурентоспособность субъектов хозяйствования является залогом получения высокого и стабильного дохода. Поддержка высокой конкурентоспособности означает, что все ресурсы предприятия используются настолько продуктивно, что оно становится более прибыльным, чем его главные конкуренты. В своей работе автор рассматривает ряд факторов, которые влияют на конкурентоспособность. Автор приходит к выводу, что наибольшее влияние на конкурентоспособность предприятия предоставляет инновационная составляющая. Данный анализ был проведен с помощью метода главных компонент.

Ключевые слова: конкурентоспособность, предприятие, экономика, производительность капитала, инвестиции, стоимость, производительность.

MEASURE THE IMPACT OF THE INNOVATION COMPONENT ON COMPETITIVENESS WINERIES USING THE METHOD OF PRINCIPAL COMPONENTS

The question of determining the competitiveness of enterprises is important and relevant for the economy as a whole and for businesses, in particular. High competitiveness business entities are the key to obtaining a high and stable income in market conditions. Support high competitiveness means that all the company's resources are used efficiently, that it becomes more profitable than its main competitors. The author considers a number of factors that affect the competitiveness of this work. This analysis was conducted using the method of principal components.

Keywords: competitiveness, enterprise, economics, capital productivity, investment, cost, performance.

Постановка проблеми. Підтримка високої конкурентоспроможності означає, що всі ресурси підприємства використовуються настільки продуктивно, що воно стає більш прибутковим, ніж його головні конкуренти. Це одночасно передбачає, що підприємство займає стабільне місце на ринку товарів і послуг, і його продукція користується постійним попитом. Однак рівень конкурентоспроможності - це величина динамічна, яка змінюється під впливом багатьох факторів, які формуються в сферах виробництва і обігу товару. Головною перешкодою є те, що у світовій економічній літературі сьогодні не відсутність єдина методологія оцінки конкурентоспроможності підприємства. Це залежить від багатьох факторів, у тому числі від галузі підприємства, його розміру, різниці в методах введення бухгалтерського обліку тощо. Тому кожне підприємство або розробляє власну методику проведення оцінки своєї конкурентоспроможності, або користується вже розробленою. У будь-якому разі, дуже важко сказати, яку саме методику застосовує те чи інше підприємство.

Одним з головних елементів управління конкурентоспроможністю підприємства є оцінка її рівня. Кількісна та якісна оцінки допомагають виміряти рівень конкурентоспроможності кожного підприємства. Оскільки після підписання 27 червня 2014 року — економічної частину Угоди про асоціацію з ЄС, керівництво

українських компаній повинно підвищувати рівень конкурентоспроможності своїх компаній. Тому що на національний ринок хлинуть імпорتنі товари, з якими наші виробники будуть не в змозі конкурувати. Та як наслідок імпорتنі товари зможуть витіснити вітчизняні, заповнивши собою всі можливі канали збуту.

Для того, щоб підприємство було конкурентоспроможним у процес виробництва необхідно впроваджувати інновації. У своїй роботі автор проводить порівняльний аналіз підприємств які впроваджують в процес виробництва інновації з підприємствами, у яких немає інновацій за допомогою метода головних компонент.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні основи конкурентоспроможності та оцінки присвячені праці Портера [4] І.Ансоффа, А. Курно, Ж.-Ж. Ламбена, Ф. Котлера [3], А.Ю. Юданова, І.М. Герчикова, У.Г. Зінурова, Р.А. Фатхутдінова, І.В. Зилькарнаєва, Л.С., Ільєсова, Х. Фасхшєв, О.Г. Янковий. Ці автори кількісно і якісно виміряти рівень конкурентоспроможності підприємства, використовували показники діяльності підприємств та фінансової звітності. Жоден з авторів не роздивився вплив на конкурентоспроможність інноваційної складової виробничих конкурентоспроможності за рахунок, витрат на інноваційній діяльності компанії та придбання сучасного обладнання. Автор у своїй статті розглядає як інноваційна складова впливає на рівень конкурентоспроможності підприємств за рахунок витрат на інновації.

Цілі статті:

- Визначити фактори, які будуть використовуватись у розрахунках метода головних компонент;
- Стандартизувати отримані дані;
- Знайти характеристичні корені кореляційної матриці;
- Знайти матрицю факторних навантажень;
- Доведення впливу інновацій на конкурентоспроможність підприємств.

У світовій економічній літературі сьогодні не відсутність єдина методологія оцінки конкурентоспроможності підприємства. Це залежить від багатьох факторів, у тому числі від галузі підприємства, його розміру, різниці в методах введення бухгалтерського обліку тощо. Тому кожне підприємство або розробляє власну методику проведення оцінки своєї

конкурентоспроможності, або користується вже розробленою. У будь-якому разі, дуже важко сказати, яку саме методику застосовує те чи інше підприємство.

За останній час помітно зріс інтерес до методів багатовимірного порівняльного аналізу. При аналізі та прогнозуванні соціально-економічних явищ дослідник досить часто зіштовхується з багатомірністю їх опису.

Методи багатовимірного аналізу – найбільш дієвий кількісний інструмент дослідження соціально-економічних процесів, що описуються великим числом характеристик. До них відносяться кластерний аналіз, таксономія, факторний аналіз, кореляційний та регресійний.

На наш погляд, найбільший інтерес являють собою такі методи: метод головних компонент (різновид факторного аналізу), метод таксономії та метод багатовимірного шкалування. Дані методи дозволяють виявити лідерів та аутсайдерів серед підприємств які досліджують, що набуває особливої актуальності в наші дні. В даних методах використовуються латентні, тобто скриті показники.

Автори у своїй роботі для розрахунків обрали метод головних компонент. Суть методу полягає в знаходженні нових штучних змінних(загальних факторів), які є оцінками досліджуваної латентної ознаки – векторного критерію рівня конкурентоспроможності підприємства. Загальні фактори, названі в рамках даного методу головними компонентами, являють собою лінійні комбінації спостережуваних симптомів і використовуються в подальшому аналізі в ролі оцінок латентної ознаки, та пояснюють кореляційні зв'язки між вихідними симптомами об'єктів.

Основне рівняння методу має вигляд [1, с. 21]:

$$Z = A \times F, \quad (1)$$

де Z – матриця стандартизованих значень, спостережуваних ознак розміру $m \times n$;

A – матриця факторних навантажень розміру $m \times n$;

F – матриця головних компонент розміру $m \times n$.

Виноробна галузь є перспективним напрямком розвитку економіки України, що обумовлено сприятливими ґрунтово-

кліматичними умовами і достатньою забезпеченістю трудовими та іншими ресурсами. Проте, на сьогодні стабільній та ефективній роботі виноробних підприємств перешкоджає численна кількість проблем, серед них: загальний кризовий стан економіки країни, низька забезпеченість сировиною переробних заводів, порушення паритетних взаємовідносин виробників сировини та виноробних підприємств, висока конкуренція, незахищеність вітчизняного виробника, відсутність належної підтримки з боку держави, низька якість виробленої продукції тощо.

Враховуючи необхідність розвитку підприємств виноробної галузі визначено за доцільне проаналізувати вплив інновацій на конкурентоспроможність виноробних підприємств. У подальшій роботі проаналізовано вплив інновацій на конкурентоспроможність по дев'яти підприємствам Одеської області за 2013 рік. Розрахунки проводяться за допомогою програми STATISTICA. Процедура компонентного аналізу багатовимірних об'єктів складається з основних етапів для дослідження латентних показників. Результати розрахунків подані в таблиці 1.

Таблиця 1

Етапи проведення аналізу

I	Формування матриці X вихідних ознак-симптомів латентного показника
II	Стандартизація вихідних ознак і приведення даних до одного і того ж порядку
III	Побудова кореляційної матриці, що відображає зв'язок вихідних змінних
IV	Знаходження матриці факторних навантажень
V	Виділення, вимірювання та інтерпретації даних

I. Формування матриці X вихідних ознак-симптомів латентного показника. Відповідно до закону «Про комерційну таємницю» автор статті не має право оприлюднювати дані підприємств. Підприємствам будуть надані літери алфавіту.

X1 - продуктивність%;

X2 - рентабельність всього капіталу%;

X3 рентабельність власного капіталу;

X4 - рентабельність продажів;

X5 - рентабельність продукції;

X6 - фондівдача;

X7 - вартість внутрішніх досліджень і розвитку;

X8 - Витрати на придбання наукових досліджень і розробок;

X9 - придбання машин, обладнання та програмного забезпечення;

X10- придбання інших зовнішніх знань;

X11 - науково-дослідні та конструкторські роботи витрати.

II. Стандартизація вихідних ознак і приведення даних до одного і того ж порядку. Дані призвести до стандартизовані шляхом поділу кожної групи даних за середнім значенням для кожної групи даних. Стандартизовані дані, представлені в таблиці 2.

Таблиця 2

Стандартизовані дані на 2013 рік

№	Підприємства	X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7	X8	X9	X10
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	A	11,53	13,79	8,31	9,14	4,83	10,4	5,78	20,18	8,14	7,51
2	B	3,08	0,76	3,79	2,55	0,70	4,98	0,67	0,15	0,00	0,25
3	C	1,46	0,08	0,60	0,21	7,22	4,98	0,72	0,33	10,6	1,21
4	D	1,19	1,17	1,33	0,91	0,34	0,00	0,01	0,00	0,09	0,00
5	E	0,72	0,51	0,29	0,53	3,75	0,00	0,96	0,00	0,00	0,11
6	F	0,80	1,25	1,05	2,03	1,49	0,00	0,48	0,01	0,18	0,13
7	H	0,62	1,76	0,56	0,64	0,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
8	I	0,71	0,21	1,18	1,53	0,13	0,00	0,77	0,13	1,77	0,90
9	J	0,54	0,17	0,86	1,31	0,21	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

III. Побудова кореляційної матриці, що відображає зв'язок вихідних змінних. Кореляційна матриця представлена в таблиці 3.

Таблиця 3

Кореляційна матриця

Correlations (Spreadsheet10) Casewise deletion of MD N=9											
Variable	Var 1	Var 2	Var 3	Var 4	Var 5	Var 6	Var 7	Var 8	Var 9	Var 10	Var 11
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Var 1	1,00	0,82	0,98	0,99	-0,03	0,03	0,71	0,67	0,29	0,64	0,49
Var 2	0,82	1,00	0,86	0,81	0,30	0,07	0,37	0,29	0,38	0,33	0,67
Var 3	0,98	0,86	1,00	0,98	-0,03	0,02	0,58	0,54	0,20	0,50	0,55
Var 4	0,99	0,81	0,98	1,00	-0,03	-0,02	0,69	0,66	0,29	0,62	0,51
Var 5	-0,03	0,30	-0,03	-0,03	1,00	-0,05	-0,00	-0,05	0,78	0,07	0,70
Var 6	0,03	0,07	0,02	-0,02	-0,05	1,00	-0,20	-0,12	-0,20	-0,17	-0,17
Var 7	0,71	0,37	0,58	0,69	-0,00	-0,20	1,00	0,98	0,58	0,98	0,18

Продовж. табл. 3

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Var 9	0,29	0,38	0,20	0,29	0,78	-0,20	0,58	0,54	1,00	0,66	0,53
Var 10	0,64	0,33	0,50	0,62	0,07	-0,17	0,98	0,98	0,66	1,00	0,13
Var 11	0,49	0,67	0,55	0,51	0,70	-0,17	0,18	0,08	0,53	0,13	1,00

Дані, що наведені в таблиці 3, показують, що існує кореляційний зв'язок між вихідними даними.

В таблиці 4 наведені характеристичні корені кореляційної матриці, що відображає зв'язок вихідних даних. У першому стовпці наводяться характеристичні корені λ_L , в другому – відсоток загальної дисперсії факторів – симптомів d_L , які пояснюють відповідні головні компоненти, в третьому – накопичені значення характеристичних коренів, в четвертому - накопичений відсоток загальної дисперсії змінних, які пояснюють відповідні головні компоненти.

Таблиця 4

Характеристичні коріння кореляційної матриці

Eigenvalues (Spreadsheet10)				
Extraction: Principal components				
Value	Eigenvalue	% Total variance	Cumulative Eigenvalue	Cumulative %
1	5,868203	53,34730	5,86820	53,3473
2	2,098141	19,07401	7,96634	72,4213
3	1,842358	16,74871	9,80870	89,1700
4	0,939543	8,54130	10,74825	97,7113
5	0,197884	1,79895	10,94613	99,5103
6	0,037887	0,34443	10,98402	99,8547
7	0,013457	0,12233	10,99747	99,9770
8	0,002527	0,02297	11,00000	100,0000

Аналіз отриманих результатів показує, що для перших трьох характеристичних коренів виконується умова $d_L \geq 10\%$, а частка варіації одинадцяти початкових факторів-симптомів, обумовлена трьома першими головними компонентами – 89,17%.

Таблиця 5 показує, що найбільш значущими є факторні навантаження.

Знаходження матриці факторних навантажень є осново-положним з точки зору принципової можливості реалізації розрахунку головних компонентів. У таблиці 5 наведені найбільш суттєві факторні навантаження.

Матриця факторних навантажень

Factor Loadings (Unrotated) (Spreadsheet10) Extraction: Principal components (Marked loadings are >.700000)								
Variable	Factor 1	Factor 2	Factor 3	Factor 4	Factor 5	Factor 6	Factor 7	Factor 8
Var1	-0,9283	0,1417 2	0,3397 4	0,0193 8	0,0282 4	0,0308 4	0,0212 9	0,0014 9
Var2	-0,7657	- 0,3047 3	0,4647 8	- 0,0109 1	- 0,3074 2	- 0,0742 2	- 0,0053 7	-0,0153
Var3	-0,8708	0,0701 1	0,4721 4	0,0913 9	0,0235 8	0,0460 0	0,0493 4	0,0170 7
Var4	-0,9276	0,1290 0	0,3427 9	0,0771 3	0,0352 0	0,0786 0	- 0,0528 5	-0,0005
Var5	-0,2124	- 0,9095 4	- 0,2896 9	- 0,1909 9	0,0119 8	0,0599 9	0,0580 7	-0,0096
Var6	0,1137 2	0,0808 6	- 0,8952 1	0,4162 8	0,0730 7	- 0,0199 3	- 0,0823 9	0,0289 3
Var7	-0,8550	0,3243 5	- 0,3843 0	- 0,0230 2	0,0504 1	- 0,1075 7	0,0369 6	0,0066 3
Var8	-0,8133	0,3967 2	- 0,4012 6	- 0,1143 8	0,0802 7	0,0287 0	- 0,0031 8	-0,0366
Var8	-0,6101	- 0,4920 4	- 0,5810 1	- 0,1766 5	- 0,1179 0	0,0297 1	- 0,0424 6	0,0157 3
Var10	-0,8267	0,2890 4	- 0,4776 8	- 0,1164 0	- 0,0282 6	- 0,0072 9	- 0,0102 2	0,0164 3
Var11	-0,5592	- 0,6359 0	0,1969 9	0,1687 6	0,2676 0	- 0,0761 8	- 0,0319 6	-0,0123
Expl. Var	5,8682 0	2,0981 41	1,8423 58	0,9395 43	0,1978 84	0,0378 87	0,0134 57	0,0252 7
Prp. Totl	0,5334 7	0,1907 4	0,1674 8	0,0854 1	0,0179 8	0,0034 4	0,0012 2	0,0002 3

Високі факторні навантаження ($|a_{kL}| \geq 0,7$) цих матриць виділені, а в останніх двох рядках вказані характеристичні корені відповідних кореляційних матриць r та частки загальної дисперсії факторів – симптомів, які пояснюють відповідні головні компоненти.

Необхідно дати економічне тлумачення першим трьом виділеним головним компонентам, які спільно описують 89,17% загальної дисперсії досліджуваних ознак-симптомів.

Аналіз першого стовпця матриці А показує, що головна компонента F1 тісно пов'язана зі змінними $x_1, x_2, x_3, x_4, x_7, x_8, x_{10}$. Це означає, що вони «навантажують першу головну компоненту своїм змістом». Мінус перед значеннями факторних навантажень вказують на те, що змінні надають першій головній компоненті смислове навантаження, адекватне поняттю економії «сировини і матеріалів», а саме зниження собівартості виробів. Так як перші 4 змінні – рентабельність діяльності

підприємства, їх необхідно віднести до ефектів. Сьома і десята змінні означають витрати на інновації, які призводять до підвищення конкурентоспроможності підприємств. А також сприяють збільшенню прибутку.

Об'єднавши два названих поняття в одне ціле, можна стверджувати, що перша головна компонента відображає на підприємствах, які автори вивчили, латентний економічний показник під назвою «інноваційна складова конкурентоспроможності підприємства».

Аналіз другої шпальти матриці А показує, що головна компонента F2 тісно пов'язана лише з 5 змінної, яка не є латентною. Теж саме необхідно сказати і про третю головну компоненту F3.

Проранжуємо досліджувані об'єкти по латентному показником F1. Для цього необхідно звернутися до матриці значень окремих головних компонент для кожного досліджуваного підприємства. На основі значення першого стовпчика цієї матриці отримаємо такі ранги об'єктів за величиною першої головної компоненти.

Таблиця 6

Ранжування виноробних підприємств за рівнем інноваційної складової конкурентоспроможності підприємств за 2013 рік

Номер	Латентний показник F1	Ранг підприємства	Підприємство
1	2,16176	1	А
2	0,87649	3	Д
3	0,50159	4	С
4	1,20176	2	В
5	-0,78289	9	Е
6	0,44732	5	Ф
7	0,08277	8	Н
8	0,31539	7	І
9	0,32252	6	Ж

Згідно з даними третьої колонки таблиці 6 найвищий показник рівня інноваційної складової конкурентоспроможності підприємств належить підприємству А, оскільки саме у даного підприємства найвищі витрати на інновації, а також за всіма показниками підприємство займає лідируючі позиції. Аутсайдером є 5 підприємство так як у нього найнижчі показники витрат на інноваційну діяльність.

Висновки. Автори підтвердили в результаті його досліджень гіпотезу про те, що інноваційна складова впливає на конкурентоспроможність підприємств. Результати дослідження також підтвердили, що компанії, які провадили у свою діяльність інновації - збільшили свої прибутки. Яскравим прикладом є компанія А. Ця компанія витратила на інновації в 2013 році, більш ніж будь-яка інша компанія. Таким чином, сума прибутку збільшилася. Підприємство Е, яке зайняло останнє місце є гіршим серед компаній, діяльність яких вивчалась.

Це дослідження має важливе значення для розуміння впливу інноваційної складової конкурентоспроможності підприємств. Воно показує, наскільки важливо впроваджувати інновації в процесі виробничих підприємств. Тому що компанія знаходиться в середовищі, яке постійно змінюється. Таким чином, автори прийшли до висновку, що для ефективного функціонування підприємств на ринку, необхідно впроваджувати інновації.

Література

1. Янковой А.Г. Многомерный анализ в системе STATISTICA: Учебник.- К., 2001. - 218 с.
2. Державний комітет статистики. [Електроний ресурс]. – Режим доступа: <http://ukrstat.gov.ua/>
3. Про комерційну таємницю: закон України [Електроний ресурс]. – Режим доступа: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1079-14>
4. Котлер Ф. Маркетинг. Менеджмент / пер. с англ.-СПб.: Питер, 1999. - 433 с.
5. Портер М. Конкурентная стратегия. Методика анализа отрасли и конкурентов / пер. с англ.-М.: Алпина Бизнес Букс, 2005. - 328 с.
6. Фатхутдинов Р.А. Организация производства: Ученик.-М.: ИНФРА-М, 2010. - 544 с.

1. Yankovoj A.G. Mnogomernyj analy`z v sy`steme STATISTICA: Uchebny`k.- К., 2001. - 218 s.
2. Derzhavny`j komitet staty`sty`ky`. [Elektrony`j resurs]. – Rezhy`m dostupa: <http://ukrstat.gov.ua/>
3. Pro kommercijnu tayemny`cyu: zakon Ukrayiny` [Elektrony`j

resurs]. — Rezhy`m dostupa:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1079-14>

4. Kotler F. Markety`ng. Menedzhment / per. s angl.-SPb.: Py`ter, 1999. - 433 s.

5. Porter M. Konkurentnaya strategy`ya. Metody`ka analy`za otrasly` y` konkurentov / per. s angl.-M.: Alpy`na By`znes Buks, 2005. - 328 s.

6. Fatxutdy`nov R.A. Organy`zacy`ya proy`zvodstva: Ucheny`k.-M.: Y`NFRA-M, 2010. - 544 s.

***Рецензент:** Балджи М.Д., д.е.н., завідувач кафедри економіки та управління національним господарством Одеського національного економічного університету*

30.03.2015

УДК 339.932(477+8)(045)

Побоченко Леся, Шваюк Юлія

ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ З ЛАТИНОАМЕРИКАНСЬКИМИ КРАЇНАМИ

Для України залишається важливим питання пошуку нових партнерів та встановлення співпраці у нових галузях. Адже те, що вона підписала угоду про Асоціацію із Європейським Союзом, ще не означає, що потрібно розвивати торгівлю лише за цим вектором. У статті досліджується співробітництво України із Латинською Америкою на сучасному етапі. Проведено аналіз основних торговельно-економічних показників такої співпраці та надано їх характеристику. Велика увага приділена ключовим проблемам взаємовідносин між Україною і Латинською Америкою. Охарактеризовані шляхи вирішення цих питань та вдосконалення існуючих напрямів співробітництва. Запропоновано нові вектори для майбутнього розвитку відносин між Україною і латиноамериканським регіоном. Наголошено на вигодах, які отримує українська держава від торговельно-економічної співпраці з Латинською Америкою.

Ключові слова: торговельно-економічне співробітництво, зовнішньоекономічна діяльність, зовнішня торгівля, статті експорту